

*de leden van de commissie wordt
verzocht hun eventuele opmerkingen
binnen acht dagen na ontvangst aan
de statenadviseur mede te delen.*

Samenvatting

**van de vergadering van de
Statencommissie Financiën, Cultuur, Bestuur
en Economie**

gehouden op 24 mei 2017

SAMENVATTING

Vergadering van de Statencommissie Financiën, Cultuur, Bestuur en Economie

Woensdag 24 mei 2017

U kunt de agendavoorstellen en de ingezonden brieven, evenals de samenvattingen, via het StatenInformatieSysteem (SIS) inzien op de website van de provincie onder het volgende adres: <https://www.drentsparlement.nl/vergaderingen/>.

De lijst met toezeggingen tot en met de vergadering van 24 mei 2017 is als bijlage opgenomen bij deze samenvatting.

Aanwezig:

de heer G. Serlie (voorzitter)
de heer A. van den Berg (ChristenUnie)
mevrouw B. van den Berg-Slagter (ChristenUnie)
de heer F. Bergwerf (50PLUS)
de heer H.J.L. Bronts (PVV)
de heer J.A. van Dalen (D66)
de heer F.D. Duut (50PLUS)
de heer H. Greven (Sterk Lokaal)
de heer R.H.H. Koch (PvdA)
de heer J.N. Kuipers (GroenLinks)
de heer R. du Long (PvdA)
mevrouw W.M. Meeuwissen-Dekker (VVD)
de heer P. Moltmaker (VVD)
de heer H.R. Nijmeijer (GroenLinks)
de heer D. Oosterveen (Sterk Lokaal)
de heer H.J. Pragt (D66)
de heer J. Smits (VVD)
mevrouw L.A. Smits (SP)
mevrouw M.C.J. van der Tol (D66)
de heer N.A. Uppelschoten (PVV)
de heer S.J. Vegter (CDA)
mevrouw G. Weerts (VVD)
mevrouw R. Wollerich-Veldman (CDA)

de heer T. Stelpstra (ChristenUnie)
de heer C. Bijl (PvdA)

Afwezig:

de heer R.A.A. Bosch (PvdA)
de heer B. van Dekken (CDA)
mevrouw G.J. Dijkers (SP)
mevrouw R.S. Goettsch (PvdA)
de heer W.L.J. Moinat (SP)
de heer J. Pottjewijd (PVV)

mevrouw J. Stapert, statenadviseur

Voorts aanwezig de leden van GS:

de heer H. Brink (VVD)
de heer H.G. Jumelet (CDA)

1/2. Opening en vaststelling van de agenda

De voorzitter opent de vergadering en geeft aan dat de vergadering geheel in het teken staat van de Voorjaarsnota (VJN) die op 7 juni a.s. ter besluitvorming voorligt in Provinciale Staten.

3. Mededelingen

Er zijn geen mededelingen.

4. Rondvraag

Er zijn geen vragen ingediend.

5. Voorjaarsnota 2017; Statenstuk 2017-794

Samenvattende reactie van de fracties

Meerdere fracties geven aan dat de VJN een goed en helder leesbaar stuk is. Complimenten zijn er eveneens van meerdere fracties voor de opstellers van het stuk, de beantwoording van de technische vragen en de oplegnotitie van de Statenonderzoekers. Een aantal fracties geven aan in deze vergadering alleen de financiële kant van de VJN te bespreken. Tijdens de behandeling in de PS vergadering van 7 juni zal men inhoudelijk ingaan op de VJN. Door meerdere fracties, PVV, D66, GL wordt gevraagd naar een nadere onderbouwing van het verlaagde bedrag naar de financieringsreserve van 80 naar 60 miljoen euro. Daarnaast worden door de fracties de volgende overwegingen gegeven.

De SP citeert uit de gezamenlijke investeringsagenda voor de Kabinetsformatie van IPO, VNG en Unie van Waterschappen waarbij de thema's ruimtelijke kwaliteit, klimaatverandering en economische kracht centraal staan. De urgentie in deze agenda ziet de SP niet terug in de VJN. En met het verleggen van een accent(je) kom je er niet. Verder geeft de fractie aan dat GS keuzes moet maken over de bodem, zo mag geothermie niet worden losgelaten. Het Herstructureringsfonds binnenstad ziet de SP graag ingevuld als: 'poen voor groen'. Groen, duurzaamheid en circulaire economie moeten hierin opgenomen worden. Over armoede wordt opgemerkt dat hierin niets staat vermeld, waarom duurt het zolang dat de hierover aangenomen motie nog niet is uitgevoerd. De SP sluit af met de opmerking direct te tekenen voor versnelling op het gebied van:

Energietransitie, klimaatadaptatie, circulaire economie, schone leefomgeving, krimp en leefbaarheid, werkgelegenheid en armoedebestrijding.

Voor de VVD geeft de VJN mooie resultaten weer met een breed palet aan activiteiten. Dit maakt dat de fractie tevreden is. Over de financiën wordt het volgende opgemerkt. De verhoging van de Investeringsagenda tot € 95,5 miljoen, stemt tot tevredenheid, zeker nu hiervoor slechts 25 miljoen uit de financiële reserve wordt gehaald. Blij is de VVD ook met het afzien van indexatie van de opcenten voor deze bestuursperiode ook omdat het in Drenthe niet mogelijk is om zeer frequent gebruik te maken van het Openbaar Vervoer (OV). GS worden opgeroepen om eventueel maatregelen te nemen om niet meer aan top te staan van de lijst met de duurste provincies v.w.b. opcenten.

Het bedrag in de VJN om in te zetten op de mismatch tussen onderwijs en arbeidsmarkt, totaal 800.000 euro lijkt aan de lage kant. Dit geeft niet het gevoel van urgentie, is dat juist? D66 en GL sluiten hierbij aan.

De VVD verzoekt om een bijeenkomst, na de zomer 2017, om de behaalde resultaten van de Investeringsagenda met PS te bespreken. In meerderheid sluiten de overige fracties hierbij aan.

PVV: Naast complimenten over de leesbaarheid van het stuk geeft de fractie aan dat er een aantal zaken worden gemist in de VJN zoals de doorwerking van de netwerkmaatschappij. De lineaire besluitvorming past hier niet in. Windenergie: neemt GS nog stappen om bij de kabinetsinformatuur aan te dringen om herziening van het plan van windmolens op land te plaatsen? Waarom niet op zee, de omstandigheden zijn hiervoor nu veel gunstiger. De PVV zou graag in de VJN zien of GS bereid is deze stap te nemen. Over de ambtelijke organisatie merkt de fractie op dat om echt een adaptieve organisatie te zijn het goed zou zijn om bij de 'buitenwereld' te vragen hoe de organisatie ervaren wordt. Dit beeld is namelijk verschillend. Er zijn geluiden dat dit niet goed zou zijn, de PVV is hiervan geschrokken. Een dergelijk onderzoek kan helpen bij gedragsverandering. Financieel kader: er ligt een afspraak dat de hoogte van de financieringsreserve 80 miljoen euro is. Die afspraak wordt nu door GS ongedaan gemaakt in de VJN. Dat is niet juist. Het is beter om in tijden dat het economisch beter gaat – zoals nu – een buffer aan te leggen. Duidelijk is nu al dat bijvoorbeeld de Landbouw een moeilijke periode te wachten staat, o.a. door de Brexit en het feit dat veel EU subsidie naar arme landen gaat. Met de bevrozing van de indexering van de opcenten is de PVV tevreden. Niet eens is de PVV het met het voorgestelde herstructureringsfonds vakantieparken. Dit is een zaak van de ondernemers zelf. Dit geldt in feite ook voor de ondernemers in de binnensteden. Overal vindt een omslag plaats van binnensteden. Het is niet aan de provincie om zich daar (financieel) mee te bemoeien. Tot slot wordt opgemerkt dat de gelden voor Biblionet, die naar de gemeenten gaan ook daadwerkelijk voor dat doel gebruikt moeten worden.

De PvdA kan zich vinden in het verhogen van de Investeringsagenda. Wel maakt men zich zorgen over het verwerven van cofinanciering. Hoe gaat GS hier mee om? Wordt er meer voorfinanciering verstrekt? De mid-term review geeft aan dat er veel is bereikt, maar weinig is concreet. En hoe kijken de partners van de provincie waaronder de gemeenten, hier tegen aan? De Duitslandagenda is er nog steeds niet, kan GS aangeven wanneer die komt en wat wordt hierin opgenomen?

Over de Rijksdiensten wordt opgemerkt dat behoud en uitbreiding hiervan nog steeds belangrijk is, maar dit wordt niet zichtbaar benoemd in de VJN. Bij Economisch Drenthe wordt het streven gemist om het werkloosheidscijfer tot maximaal het landelijke cijfer terug te dringen. Hoe staat het met dit doel? Aansluiting wordt gezocht, onderdeel Energiek Drenthe, bij 'Nederland in balans', wat betekent dit voor Drenthe, wat levert het op? Tot slot informeert de PvdA naar de organisatieontwikkeling, waar staat men nu als het gaat op het richten van de blik naar buiten zoals de bedoeling is.

D66 stelt de vraag of de stijging van de algemene uitkering er ook echt gaat komen. De CU sluit hierbij aan. Daarnaast wil D66 weten hoe het staat met de ondergrens van 80 miljoen van de financieringsreserve. Er wordt een onderbouwing gemist waarom nu, in tegenstelling tot vorig jaar, 60 miljoen euro voldoende is.

Gesproken wordt over de 'Drentse Ambassade' in Den Haag, dat is mooi, maar waar zijn de Drenten in dit verhaal? Over de lobbyactiviteiten stelt D66 de vraag hoe het zit met de gang naar Brussel. Er wordt nu meer thematisch ingezet op deze activiteiten, wat is de onderliggende strategie?

Bij de inzet voor het onderwijs, MBO 2 en 3, wordt 800.000 euro uitgetrokken voor innovatie, waar zijn de plannen die hierbij horen? Evenals de PVV vraagt D66 zich af of de herstructurering van de vakantieparken niet overgelaten moet worden aan de markt.

Verkeer en vervoer: aandacht wordt gevraagd voor mobiliteit op het platteland. Er zijn veel kansen in kleinschalig vervoer, in hoeverre is uitvoering haalbaar? En hoe zien GS de verkeersveiligheidsmaatregelen? De voorgestelde innovatieve vervoersontwikkeling bij het Herinneringscentrum Kamp Westerbork, in hoeverre is dit veilig? Over de plannen van waterberging is de vraag in hoeverre hierover contacten zijn geweest met de Waterschappen.

Bij het onderdeel landbouw wordt de biodiversiteit gemist. Hierover zal in PS op initiatief van GL tijdens de VJN met een voorstel worden gekomen.

En hoe verhoudt de tekst van de VJN zich met de ambitie van de Investeringsagenda?

Het CDA geeft aan dat de VJN bol staat van de activiteiten zoals GAE, bovenregionale sportvoorziening, binnenstad fonds en toekomstgerichte landbouw. De fractie is dankbaar dat dit plaats vindt binnen een gezond financieel beleid. Bij de Drentse recreatie is duidelijk revitalisering gewenst. Het is goed om samen met de gemeenten te komen met een plan voor een nieuw palet van vakantieparken in (uiterlijk) 2021. Het CDA ziet uit naar het statenvoorstel. Verder geeft ze aan dat het mooi zou zijn om ook familie en gezinsbedrijven te ondersteunen, dus ook in de landbouw.

Een convenant tussen het MKB en het onderwijs v.w.b. de match tussen beiden, zoals ook in andere provincies het geval is, zou mooi zijn.

Blij is de fractie met het bevrozen van de indexering van de opcenten. Ze steunen dit, maar willen ook geld vrijmaken voor andere zaken bijvoorbeeld de krimpgebieden.

Het CDA besluit met de opmerking dat het bruto provinciaal geluk toeneemt met deze VJN.

GL doet een oproep voor investering in economie en duurzaamheid. Met het verhogen van de Investeringsagenda zijn het aantal projecten gestegen van 8 naar 17. De route van de Investeringsagenda is een andere dan de P&C cyclus. Ligt er nu niet het risico dat PS minder zicht hebben om te controleren, om te zien of de resultaten worden gehaald? Welke afweging ligt hieraan ten grondslag?

De risicostorting voor een lening aan DEO, dit hoeft toch niet via de Investeringsagenda, maar kan toch ook via de programmabegroting lopen? Ook is het de vraag of de einddatum van DEO 2020 niet te vroeg is.

De CU laat weten blij te zijn met de extra investering via de Investeringsagenda. Wel wordt aandacht gevraagd voor de uitvoering van de plannen. Over de exportbevordering is de vraag waar de betreffende ondernemers tegenaan lopen. Bij het komende mobiliteitsonderzoek wordt gevraagd om hierbij ook een financieringsroute voor de lange termijn aan toe te voegen. En is financiering via het MIRT niet mogelijk? Woonprojecten met een onrendabele top: hierbij gaat het toch niet om uitbreiding, maar om inbreiding? Erfgoed: Het monumentenfonds is leeg, de activiteiten worden afgebouwd. Waar kunnen mensen nu terecht? De website geeft hier geen oplossing.

Tot slot vraagt de CU naar de ICT investering. Waarom nu kapitaallasten opvoeren als van de investering pas in 2021 gebruik van wordt gemaakt? En is dit jaartal wel juist?

50PLUS geeft aan te staan achter de uitbreiding van de Investeringsagenda. Er is daarnaast nog voldoende financiële ruimte en reserve beschikbaar. De bevrozing van de indexering van de opcenten hoeft wat betreft de fractie niet beperkt te blijven tot deze bestuursperiode.

Tot slot merkt 50PLUS op dat de financiële hulp aan recreatieparken geen subsidie is voor de ondernemers, maar het gaat om het versterken van een belangrijke pijler voor de gehele sector.

Sterk Lokaal: Drenthe is de duurste provincie v.w.b. de opcenten, dit zou anders moeten. Drenthe is momenteel voorzitter van het SNN, waar wil men op inzetten? Belangrijk is ook om impulsen te geven als provincie voor de bestrijding van werkloosheid. Wanneer komt hier meer informatie over? In de ontwikkelagenda Landbouw wordt de melkveehouderij genoemd, maar de focus zou ook op de pluimveehouderij moeten zijn gericht.

De reactie van het college van GS op hoofdlijnen wordt als volgt verwoord:

Gedeputeerde Bijl is blij met de reacties vanuit PS. Bij financiële kaders is het goed om te realiseren dat de provincie een maatschappelijk doel heeft. Dit doel moet op een goede manier worden ingevuld voor Drenthe. Met het bestuursakkoord is afgesproken dat er voldoende banen moeten zijn. Inmiddels zit Drenthe bijna op het landelijk gemiddelde wat werkloosheidscijfers betreft. Dit doel moeten we dit jaar kunnen bereiken, aldus gedeputeerde Bijl. Hij geeft aan hierbij niet snel tevreden te zijn.

Bij de onderwerpen duurzaamheid en gezamenlijk investeren om iets op gang te brengen is het goed om te realiseren dat de provincie er soms wel en soms niet of slechts voor een deel over gaat. Dit blijkt ook uit de Investeringsagenda. Ondernemers zijn uiteindelijk zelf verantwoordelijk. Als provincie

is het mogelijk om met randvoorwaarden de helpende hand te bieden. GS wil hiermee investeren in de toekomst van Drenthe. Bij het volkhuysvestingsfonds van 2 miljoen euro gaat het om het kwaliteitsverhoging van naoorlogse wijken.

De dekking van de projecten – van de Investeringsagenda – wordt gehaald uit eenmalige middelen, geen structurele dekking. Inmiddels heeft de Eerste Kamer ingestemd met de wijziging van het provinciefonds. Bij de begroting komen de juiste cijfers.

Over de omvang van de financieringsreserve is vorig jaar afgesproken om dit jaar te benutten om de afspraken te vernieuwen. In dat kader heeft GS gezegd dat er op een aantal terreinen inzet van extra geld nodig is. Het halen van geld uit deze reserve is mogelijk. Het is niet langer nodig om rente te genereren. En een appeltje voor de dorst van 60 miljoen euro is voldoende. De systematiek is dat het weerstandvermogen hier nog boven op komt. Het college van GS vindt dit verantwoord.

Het zou niet moeten mogen dat PS minder inzicht heeft in hetgeen met de Investeringsagenda gebeurt, ook deze zit in de P&C cyclus.

Het bevrozen van de motorrijtuigenbelasting is voor deze bestuursperiode, niet voor een langere periode.

Over de mismatch tussen de arbeidsmarkt en het onderwijs markt gedeputeerde Bijl op dat dit primair bij de gemeenten ligt. De genoemde € 800.000 voor ondersteuning, cofinanciering is aanvullend. Zo nodig komt GS hierop terug bij PS als er goede plannen zijn en het geld onvoldoende is.

Voor een gezamenlijke inspanning voor zorg en techniek kan de provincie een goede ondersteuning geven.

De Duitslandagenda komt zeer binnenkort, deze zomer zal GS de agenda vaststellen, er is inmiddels overleg geweest met de werkgroep DrEUn. Over de bibliotheken merkt hij op dat in de VJN ruimte is vastgelegd om te kunnen financieren. Het geld gaat naar de gemeenten voor huisvesting. Besteden zij het aan iets anders dan komen ze daarna niet meer in aanmerking voor een provinciale bijdrage.

Tot slot geeft hij aan dat de kapitaallasten voor ICT wel degelijk zijn voor de investering die uit vrijvallende middelen komt. Er komt een nieuw systeem, de kapitaallasten daarvan volgen daarna.

Gedeputeerde Brink: opent met de opmerking dat de Busconcessie op 21 juni a.s. op de agenda van OGB staat. Bij de vakantieparken is het net als met het binnenstadsfonds; het is niet de bedoeling om de ondernemers te sponsoren. Samen met de ondernemers, het recreatieschap en de gemeenten wordt gekeken hoe de sector kan verbeteren. Er wordt momenteel een scan gemaakt. Zodra deze gereed is zal die met PS worden gedeeld. De provincie is niet verantwoordelijk, maar wil wel graag aanjagen om tot verbeteringen te komen. Soms heeft het te maken met ruimtelijke ordening aspecten en bij een andere locatie met natuur aspecten. Of 6 miljoen euro hiervoor voldoende zak zijn, moet blijken. De recreatiesector is de provincie dierbaar. GS wil met plannen bij PS komen, zodra die er zijn. Desgevraagd geeft hij aan het verkeer en vervoer in de zuid-west hoek van Drenthe niet te vergeten, daar wordt ook al aan gewerkt, zoals bijvoorbeeld de bereikbaarheid van de haven bij Meppel. De drukte op de A28 baart zorgen in zowel de kop van Drenthe, maar ook bij Staphorst. Tenslotte is deze weg de toegangspoort naar Noord Nederland. De vraag is hoe ga je hier mee om. Inmiddels zijn hierover gesprekken gaande. Het onderzoek van de N34 is bijna gereed en kan zeer binnenkort naar PS worden gestuurd. Mogelijkheden via het MIRT waar het gaat over financiering door het Rijk, zijn niet groot. Tot 2028 is het MIRT volgepland. Over kleinschalig vervoer merkt de gedeputeerde op dat dit een gemeentelijke taak is. Hij is blij dat gemeenten gezamenlijk optrekken. Ook de BOKD is hierbij betrokken.

Aan de verkeersveiligheid wordt hard gewerkt. Men is bezig met de N91 en de N75, hier wordt onderzoek gedaan. Het is nu al duidelijk dat het in veel gevallen een kwestie is van gedrag. Over de door het CDA gestelde schriftelijke vragen over gezinsbedrijven komt z.s.m. een reactie van GS.

Tot slot geeft hij aan dat het bij exportbevordering gaat om ondernemingen die goed zijn, maar de ervaring missen als het gaat om het exporteren van hun producten.

Gedeputeerde Jumelet: Over de motie over armoede die vorig jaar is ingediend, merkt hij op dat op 25 september een conferentie wordt gehouden. Desgevraagd geeft hij aan het een goed idee te vinden

om het netwerk van schuldhulpverleners hiervoor ook uit te nodigen. Met de 'alliantie van kracht' wordt invulling gegeven aan grote thema's, ook samen met de gemeenten. Dit alles in samenwerking met de provincie Groningen.

Hij geeft aan tevreden te zijn met het programma toekomstgerichte landbouw. Hoe die toekomst er verder uit zal zien is lastig. Het hiervoor vrijgemaakte bedrag is ontstaan door de plannen die er zijn op geld te zetten. Duurzaamheid en innoveren en het daardoor moderniseren is van belang voor deze sector ook waar het gaat om de opvolgingsproblematiek. De provincie is samen met de DAJK (Drents Agrarisch Jongeren Kontakt) in gesprek ook over dit laatst genoemde onderwerp. Het is interessant voor de jonge boeren om zich te richten op de innovatie. Ook daarvoor is de Investeringsagenda bedoelt.

Over de pluimveehouderij merkt de gedeputeerde op dat het programma heel breed is en vier lijnen kent. Onlangs is er in Noord-Nederland nog subsidie verstrekt voor de pluimveehouderij.

Tot slot merkt hij op dat het goed is om in het kader van krimp en vitale steden aan te sluiten bij 'Nederland in balans'. De andere provincies hebben inmiddels positief gereageerd op het aansluiten van Drenthe. Het is goed om het thema op deze manier op de agenda te krijgen. Desgevraagd geeft hij aan dat de provincie blijft proberen om de krimpstatus voor Oost-Drenthe te verwerven.

Gedeputeerde Stelpstra: Het college heeft in het kader van de omgevingsvisie aandacht voor alle vormen van energie, ook voor geothermie. Hij geeft aan geen behoefte te hebben om in Den Haag de discussie opnieuw voeren om af te zien van windmolens op land.

Over de organisatieontwikkeling merkt hij op het idee te hebben goed op weg te zijn. Er is veel in beweging gezet, maar er zijn ook een aantal personele wisselingen geweest wat zijn invloed heeft. Het is de bedoeling om aansluiting te vinden bij de vraag van de omgeving. Het heeft geen zin om dat via een onderzoek te doen zoals is gevraagd. Het is beter om zaken 'on the job' te veranderen. Wel worden er klanttevredenheidsonderzoeken gedaan. Wanneer er signalen zijn dat het niet goed gaat, kunnen de fracties altijd terecht bij de directeur-secretaris. Desgevraagd geeft hij aan dat het verkrijgen van cofinanciering zeker iets vraagt van de ambtenaren, maar dit begint al bij het college, zij dienen leiderschap te vertonen. Dit is voor iedereen een leerproces.

Het is goed om voorafgaand aan de begroting met PS te spreken over de organisatieontwikkeling.

Over grensregio's merkt hij op dat op verschillende manier hieraan wordt gewerkt. Zo zijn er contacten met Nedersaksen, maar ook met Overijssel.

Verder geeft de gedeputeerde aan dat PS nog een voorstel ontvangen om DEO te verlengen. De einddatum van 2020, is geen wet van meden en perzen, maar een moment om een nieuwe afweging te maken. Daar komt bij dat DEO een revoluerende financiering kent. Het ligt in de planning om een overbrugging te creëren, maar wel met afspraken over hoe het geld terug gaat komen naar de provincie.

Gedeputeerde staten zeggen het volgende toe:

Gedeputeerde Bijl: zegt toe een bijeenkomst te organiseren ná de zomer van 2017 over de behaalde resultaten van de Investeringsagenda.

Gedeputeerde Stelpstra: zegt toe vóór de behandeling van de begroting 2018 een bijeenkomst te organiseren over de stand van zaken van de organisatieontwikkeling.

De voorzitter sluit de beraadslaging met de conclusie dat de discussie over de VJN tijdens de PS vergadering van 7 juni a.s. zal worden vervolgd.

De B-status van het stuk blijft gehandhaafd.

6. Ingekomen stukken

Er zijn geen ingekomen stukken.

7. Sluiting

De vergadering wordt gesloten om 12:00 uur.

De volgende vergadering zal plaatsvinden op 28 juni 2017.

Vastgesteld in de vergadering van de Statencommissie Financiën, Cultuur, Bestuur en Economie van 28 juni 2017.

, voorzitter

, statenadviseur